
Skład Towarzystwa Naukowego Warszawskiego : Wspomnienia pośmiertne : Antoni Dmochowski (1896-1983).

Rocznik Towarzystwa Naukowego Warszawskiego 47, 20-22

1984

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

- tel. 25-83-72. Główne kierunki badań: fizjologia planowania roślin uprawnych, mechanizmy asymilacji w roślinach, fotosynteza.
- Paszkowski Bohdan (ur. 28 III 1916), prof. elektroniki Polit. Warsz. i Inst. Fizyki PAN, czł. rzecz. PAN. Czł. zw. 14 XI 1983. Polna 54 m. 47, 00-644 Warszawa, tel. 25-41—47. Główne kierunki badań: technika laserowa (lasery molekularne średniej mocy), włókna światłowodowe, optyka elektronowa.
- Piątkowski Adam (ur. 5 V 1930), prof. elektroniki Polit. Warsz. Czł. koresp. 14 XI 1983. Konopczyńskiego 5/7 m. 38, 00-335 Warszawa, tel. 26-98-54. Główne kierunki badań: aparatura elektroniczna, systemy pomiarowe w technice jądrowej i medycznej.
- Plewko Krystyn (ur. 13 I 1926), doc. telekomunikacji Inst. Łączności w Warszawie. Czł. koresp. 14 XI 1983. Wawelska 78 m. 28, 02-034 Warszawa. Główne kierunki badań: optymalizacja sieci telekomunikacyjnych, miernictwo telekomunikacyjne, modelowanie komputerów sieci telekomunikacyjnych.
- Roman Marek (ur. 4 X 1931), prof. inżynierii sanitarnej Polit. Warsz. Czł. koresp. 14 XI 1983. Filtrowa 63 m. 21, 02-056 Warszawa, tel. 25-03-58. Główne kierunki badań: konstrukcje i projektowanie urządzeń do oczyszczania wody i ścieków, ekonomika i optymalizacja systemów wodociągowych i kanalizacyjnych.
- Starck Jan (ur. 11 VIII 1926), prof. chemii rolnej SGGW-AR w Warszawie. Czł. zw. 14 XI 1983. Okolska 3a m. 3, 02-509 Warszawa. Główne kierunki badań: uprawa roślin ogrodniczych, dynamika boru w roślinach, optymalizacja nawożenia, oznaczanie składników mineralnych w roślinach.

6. CZŁONKOWIE ZMARLI W 1984 r.

- Mieczysław Brahmer, *Wydział I*, dnia 31 sierpnia 1984 r.,
 Janusz Groszkowski, *Wydział VI*, dnia 3 sierpnia 1984 r.
 Kazimierz Kopecki, *Wydział VI*, dnia 11 marca 1984 r.
 Antoni Sawczuk, *Wydział VI*, dnia 27 maja 1984 r.
 Adam Wolff, *Wydział II*, dnia 7 lutego 1984 r.

7. WSPOMNIENIA POŚMIERTNE

ANTONI DMOCHOWSKI

(1896—1983)

Prof. Antoni Dmochowski — doktor *honoris causa* Uniwersytetu Łódzkiego, Członek Honorowy Polskiego Towarzystwa Biochemicznego — urodził się dnia 6 grudnia 1896 r. we wsi Sarnów (pow. Łuków, woj. lubelskie). W 1915 roku ukończył Gimnazjum Filologiczne w Warszawie, a następnie rozpoczął studia chemiczne w Wydziale Filozoficznym

Uniwersytetu Warszawskiego. Jeszcze jako student rozpoczął pracę w Katedrze Chemii Fizjologicznej na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu Warszawskiego, kierowanej przez prof. Stanisława Bądyńskiego. Prof. Bądyński był również promotorem jego pracy doktorskiej pt. *O produktach trawienia oksyhemoglobiny krwi za pomocą pepsyny*, na podstawie której uzyskał w 1924 r. dyplom doktora filozofii w zakresie chemii oraz fizjologii zwierząt.

W 1927 r. kierownikiem Katedry Chemii Fizjologicznej UW został prof. Stanisław Przyłęcki, którego zainteresowania naukowe koncentrowały się wokół białek złożonych, zwanych sympleksami białek. W pracowni prof. Przyłęckiego dr A. Dmochowski podjął pionierskie badania nad strukturą i funkcją kwasów nukleinowych w komórkach i tkankach organizmów. We współpracy z prof. Kazimierzem Białoszewiczem rozpoczął On w tym czasie analizę zmian stosunku jądrowo-cytoplazmatycznego u zwierząt stało- i zmiennocieplnych w okresie głodu, określając zawartość puryn jako jednego ze składników kwasów nukleinowych. Praca *O purynach mięśni* stała się podstawą Jego habilitacji z zakresu chemii fizjologicznej, przeprowadzonej w 1932 r. na Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym Uniwersytetu Warszawskiego.

W latach 1925—1931 dr A. Dmochowski odbył studia uzupełniające w Austrii, Szwajcarii i USA, głównie w dziedzinie badań kwasów nukleinowych i nukleotydów. W 1935 r. ogłosił On wyczerpującą monografię *O współczesnym stanie chemii i fizjologii kwasów nukleinowych*. pierwszą pracę z tej dziedziny w piśmiennictwie polskim, która przez wiele lat była fundamentalnym źródłem wiedzy z zakresu kwasów nukleinowych

Z Łodzią profesor Dmochowski związany był już przed wojną. Jako docent Uniwersytetu Warszawskiego prowadził wykłady z chemii fizjologicznej w Łódzkim Oddziale Wolnej Wszechnicy Polskiej. W 1934 r. został On kierownikiem Zakładu Chemii Fizjologicznej z siedzibą w Warszawie i filią w Łodzi. W 1937 r. został mianowany profesorem nadzwyczajnym chemii fizjologicznej i kierownikiem Katedry i Zakładu Chemii Fizjologicznej Wolnej Wszechnicy Polskiej.

W marcu 1945 r. profesor Antoni Dmochowski został skierowany przez Ministerstwo Oświaty do pracy w Uniwersytecie Łódzkim. W dniu 1 września tegoż roku została utworzona w Uniwersytecie Łódzkim Katedra Biochemii, pierwsza uniwersytecka Katedra Biochemii na Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym, którą kierował przez 22 lata. W latach 1951—1958 profesor Dmochowski był organizatorem i pierwszym dziekanem Wydziału Biologii i Nauk o Ziemi Uniwersytetu Łódzkiego, zaś w 1957 oku uzyskał tytuł profesora zwyczajnego biochemii. W latach 1946—1949 profesor Dmochowski kierował ponadto Katedrą Chemii Fizjologicznej oraz Zakładem Chemii Ogólnej na Wydziale Lekarskim i Stomatologicznym UŁ, spełniając ważną rolę w zorganizowaniu w Ło-

dzi studiów biochemicznych dla studentów medycyny, stomatologii i farmacji.

Swoje zainteresowania naukowe profesor Dmochowski przeschcepił na teren łódzkiego środowiska biochemicznego, gdzie są one kontynuowane i pogłębiane do dziś przez Jego uczniów. Wspomnę tu tylko o zespołach pracujących w dawnej Katedrze Biochemii (obecnie Instytut Biochemii i Biofizyki UŁ). Badania nad hemoglobina, zainicjowane przez prof. Dmochowskiego w latach dwudziestych, a następnie rozszerzone na inne białka oddechowe, prowadzone są obecnie w zespołach prof. Wandy Leyko i doc. dr. hab. Romana Gondko. Badania nad kwasami nukleinowymi, które przez wiele lat stanowiły wielką pasję naukową profesora Dmochowskiego, poszerzone następnie o badania nad chromatyną, prowadzone są obecnie w zespołach prof. Leokadii Kłyszajko-Stefanowicz i prof. Zofii Walter. Profesor Dmochowski był zawsze zwolennikiem idei wielokierunkowego kształcenia i wychowywania biochemików, rozwinął więc również w Katedrze Biochemii, we współpracy z prof. Emilem Łożą, inne kierunki badawcze. Wśród nich należy przede wszystkim wymienić zagadnienie związków fosforowych fibrynogenu i włókniaka, które zostały następnie poszerzone o systematyczne badania struktury fibrynogenu oraz procesów krzepnięcia krwi, prowadzone w zespole prof. Tadeusza Krajewskiego.

W okresie powojennym profesor A. Dmochowski położył olbrzymie zasługi w kształceniu nowej biochemicznej kadry w Polsce. Spośród Jego uczniów ponad 10 osób uzyskało już tytuły profesorskie, czworo z nich pracuje nadal w stworzonym przez Niego ośrodku naukowym w Uniwersytecie Łódzkim.

Profesor Antoni Dmochowski zmarł w Łodzi dnia 23 grudnia 1983 r. Odszedł od nas wybitny polski naukowiec i wspaniały nauczyciel, obdarzony ogromną wiedzą, a jednocześnie twórczą fantazją naukową. Odszedł od nas szlachetny człowiek, o wielkich przymiotach serca i umysłu, którego pamięć pozostanie wśród nas na zawsze.

WITOLD DRABIKOWSKI

(1925—1983)

Dnia 17 września 1983 r. zmarł przedwcześnie wybitny polski uczonego specjalista w zakresie biochemii białek i mechanizmów skurczu mięśni — prof. dr. hab. Witold Drabikowski.

Urodził się 25 lipca 1925 r. w Łodzi. Na Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym Uniwersytetu Łódzkiego otrzymał w 1951 r. stopień magistra z zakresu chemii, a w 1952 z dziedziny biologii. W tym samym roku rozpoczął pracę w Instytucie im. M. Nenckiego w Zakładzie Biochemii kierowanym przez prof. Włodzimierza Niemierkę. W 1959 r. Witold Drabikowski uzyskał stopień doktora nauk przyrodniczych na pod-